

PÄÄSTEAMET

Ida päästkeskus

10.02.2015

Toidu valmistamisest päästjate pilgu läbi

Möödunud aastal on Lääne- ja Ida-Virumaal aset leidnud üle viiekümne erineva päästesündmuse, mis on olnud seotud toidu valmistamisega. Ida-Virumaal on selliseid juhtumeid sel aastal olnud juba seitse. Sisse lülitatud pliidile toidu unustamine on otsetee tulekahjuni.

Toidu valmistamine on üks igapäevaseid tegevusi inimeste elus. Ometigi võib ka see viia traagiliste tagajärgedeni, kui süüa tehakse hooletult või ei järgita elementaarseid tuleohutusreegleid.

Päästeameti Ida päästkeskuse menetlusbüroo juhi Urmas Grüningu sõnade kohaselt, põhjustab toidu kõrbemise pea alati inimeste hooletus. Äramärkimist väärrib ka alkoholi tarvitamine – joobes inimene ei pruugi mäletada, et alustas mingil hetkel toidu valmistamise või soojendamise.

„Pott või pann pannakse pliidile, sinna see lihtsalt unustatakse, väsimusest või joobes olekus jäädakse magama, vahel minnakse isegi kodust ära. Praktika on toonud ka juhtumeid, kus toit pannakse pliidile valmima ning teadlikult minnakse kauplusesse söögipoolisele täiendust ostma lootes, et pliidil oleva poti-panni või selle sisuga midagi ei juhtu,“ nentis U.Grüning.

Statistika näitab, et nii võivad käituda väga erinevas eas inimesed, harvem lapsed.

„Eakat inimest võib toidu valmistamise käigus tabada terviserike, mistõttu ei saa ta ise end tekkinud olukorras aidata. Aga ka ilma, et tervis alt veaks, on vanuritel ealistest iseärasustest tulenev reaktsiooni ja mootorika aeglustumine. Võimalusel tasuks kaaluda lähedastel üksi elava eaka inimese puhul ohutuma elektripliidi paigaldamist, mis vähendaks võimalust lahtise tulega otse kontakti sattumist,“ soovitab menetlusbüroo juht.

Esimesed märkajad on tihtipeale naabrid

Ida päästkeskuse reageerimisbüroo juhataja Indrek Punga sõnade kohaselt tuleb esialgne info taolisele väljakutsele tavaliselt naabritelt, kes kaebavad, et nad tunnevad kodus kärsahaisu, mis tuleb trepikojast. Vahel on kuulda ka suitsuanduri signaali.

Toidu kõrbemisel erituvad nagu tavalisegi põlemise korral gaasid, mis võivad kahjustada inimest. Kui kõrbemine on üle läinud põlemiseks või plastmassi sulamiseks, siis tekivad mürgised ühendid, mis võivad sissehingamisel lõppeda isegi surmaga.

„Üsna paljudel juhtudel, ka siis, kui lõpuks, selgub, et tegu oli toidukõrbemisega, on päästjatel vajadus avada uksi päästevahenditega. Kui toidukõrbemisest tekkinud kahju ei osutugi nii suureks, siis päästevahenditega avatud uks vajab hiljem ikkagi remonti, mis tekitab inimesele samuti materiaalse kahju. Aga, kui kõrbemine on üle läinud põlemiseks, siis on kahju kordades suurem kui päästjate korterisse sisse saamiseks lõhutud uks,“ sõnas I.Pung.

Kui ruumis, kus on toit kõrbema läinud, juhtub olema toimiv suitsuandur, siis see rakendub tööle ning hoiatab ohust inimesi. Kui seda aga pole, võib toidu kõrbemisest alguse saada hävitav tulekahju. Kõikide halbade asjade kokkulangemisel võib kahju olla väga suur, maha põleb terve maja.

Kuidas saab toidu kõrbemisest tulekahju?

Kui toit läheb kõrbema, tekib spetsiifiline lõhn – rahvakeeli kärsahais. Tekib suits, mis alati ei pruugi korterist välja levida. Kuumutatud toidunõu ümber temperatuur tõuseb. Põlema võib süttida toit potis või õli pannil. Pliidi ümbruses võivad kõrgest temperatuurist süttida ka lähedal olevad pinnad või esemed – kapp, käterätik, pjalapid, ka kardinad, kui need on piisavalt lähedal. Plastmassist esemed hakkavad sulama, näiteks poti sangad, plastmassist lõikelaud jne, eritades mürgist gaasi, mida inimesed tunnevad spetsiifilise lõhnana.

„Kui gaasipliidil on järelvalveta jäänud näiteks piim, siis hakkab see algul üle potiserva keema. Selle tulemusel võib gaasipliidi leek kustuda. Kui aga gaasi keegi kinni ei keera, siis tekib oht gaasilekkele ning ka gaasi süttimisele,“ selgitas järelvalveta jäätud toidu veel üht ohtu Urmas Grüning.

Veel üks väga tõsine oht on juba avastatud toidu põlemise kustutamine. Nimelt, kui põleb pannil õli, siis mitte mingil juhul ei tohi sellele vett peale visata. Vesi tekitab leegi lahvatuse ning inimene võib saada tõsiseid põletushaavu ning tulekahju võib sekundiga muutuda väga suureks.

Mida teha, kui tunned kärsahaisu oma kodus?

Kärsahais on esimene märk, et miskit põleb või on ülekuumenenud. Kui te olete magama jäänud, siis suitsuandur on see asi, mis teid kärssamise korral üles peaks ajama. Samuti kuulevad suitsuandurit naabrid, kes vajadusel saavad reageerida.

„Toidu kõrbemise puhul päästab olukorra kiire reageerimine: minge kööki, lülitage pliit välja ning katke kõrbenud toiduga pott või pann kaanega. Esimene langetab kuumust ja teine takistab hapniku juurdepääsu ning põlemisprotsess peatub. Seejärel tuulutage tuba,“ selgitas Päästeameti Ida päästkeskuse ennetusbüroo juhtivspetsialist Olga Kukk.

„Pannil või potis põlema läinud toitu on hea kustutada ka tulekustutustekiga, mis õigesti kasutades kaitseb kustutaja käsi ja nägu kuuma leegi eest,“ lisas Olga Kukk.

Keerulisem on olukord, kui tuli on nii suur, et ohutult läheneda sellele on ohtlik. Siis tuleb sulgeda köögi uks, kui võimalik, siis ka lahti olevad aknad, ning lahkuda köögist ja korterist ning kutsuda abi hädaabinumbril 112.

Kui teil on kodus gaasipliit või kui valmistate toitu muul moel lahtisel tulel, siis teie riided, eriti just varrukad, ei tohiks olla laiad ja sünteetilisest materjalist. Riiete süttimisel võib saada surmavaid põletushaavu.

Kui te naabrina kuulete suitsuanduri signaali või tunnete, et trepikojas on suitsulõhna, või kuulete suitsuanduri signaali, siis peaksite püüdma välja selgitada, kust see tuleb. Kui see on selge, siis vahel piisab ka uksele koputamisest, et magamajäänud naaber üles ajada. Aga loomulikult, kui teil on kahtlusi ja te ei tea, kuidas käituda, siis tuleb helistada hädaabi numbril 112, kust saate vajalikud juhised ning vajadusel tulevad olukorda lahendama ka päästjad.

Vältimaks üldse selliseid õnnetusi, tuleb igaühel meeles pidada, et pliidile sooja pandud nõud või toitu ei tohi jätta järelvalveta. Kui olete väsinud, siis tuleb algul puhata ning siis hakata süüa tegema. Pliidi juures ei tohiks olla kergesti süttivatest materjalidest asju. Köögis peaks käepärast olema tulekustutustekk või tulekustuti, mis on mõeldud ka õli kustutamiseks. Õli kustutamiseks mõeldud kustutitel on peal vastav märgistus. Kindlasti peab teil kodus olema õigesti paigaldatud suitsuandur.

Oleme kõik hoolsamad, et sellised lihtsad asjad nagu söögitegemine ei tooks kaasa õnnetusi!

Näiteid sündmustest

Ida-Virumaa, Kohtla-Järve Järve linnaosa, jaanuar 2015

Suitsu trepikojas. Päästjate sündmuskohale jõudes selgus, et korteris kõrbes pliidil toit. Päästjad tuulutasid suitsu täis korteri ja trepikoja, meedikud osutasid esmaabi korteris viibinud inimesele.

Ida-Virumaa, Kohtla-Järve linna Järve linnaosa, detsember 2014.

Trepikojas oli tunda suitsu lõhna, naabrid arvasid, et suits võib tulla korterist, kus elab eakas inimene. Ust keegi ei avanenud. Ukse avamisel sai selgeks, et on tulekahju. Korteri oli kannatanu, kes sai toidu valmistamise käigus põletushaavu ning hiljem suri haiglas. Korteri puudus suitsuandur, mis oleks võinud naabreid õnnetusest õigeaegselt teavitada..

Ida-Virumaa, Sillamäe linn, juuli 2014.

14-aastane laps pani gaasipliidile pannil soojenema õli, mis süttides tahmas lae ja sulatas külmkapi plastikust katte.

Lääne-Virumaa, Rakvere linn, september. 2014.

Korteris elav 86-aastane naisterahvas, unustas toidu sisselülitatud elektripliidile, toit läks potis kõrbema. Naisele andis esmaabi kiirabi. Korteri oli olemas õigesti paigaldatud suitsuandur.

Ida-Virumaa, Kohtla-Järve linna Ahtme linnaosa, aprill 2014.

Kannatanul, 91-aastaselt naisterahval tekkis terviserike ja ta ei saanud iseseisvalt enam pliidi juurde. Korteri oli olemas töökorras suitsuandur.

Rasvapõlengu kustutamine veega.

